

Olov Tällström Installation "Zen" Box Kraftverk (till 17 aug)

Att leka i sanden vid vattnet hör till de ursprungliga och ständigt fascinerande konstnärliga sysselsättningarna. Barn gör det. Förälskade gör det. Vem som helst gör det, för öppningarna mot frihet, fantasi och överraskningar. Sanden rinner ju som vatten, lägger sig efter vindens smekningar, bildar tecken och gåtfulla spår och förändrar sig med tiden och vädret. Det är om man vill naturens eget språk, men där människan kan gå in och bilda nya rebusar. Så nära människan ligger sanden att hon vill lägga sig ner med örat och lyssna till havet, och sanden följer människans kroppslinjer och formar sig villigt efter hennes begär. Hur otåligt vill inte en tå eller ett finger rita ett streck, forma en böjd linje i sanden, utan att överhuvudtaget veta varför?

Men hur ska man se på en programmerad maskin som har till uppgift att göra samma sak? Olov Tällström har i konsthallen på Box installerat en maskinkonstruktion, som genom en mobil sandbehållare tecknar olika former och mönster på golvet. Behållaren är monterad på en stor kvadratisk aluminiumställning, med noggrant uträknade dimensioner. För varje dag skapar maskinen nya bilder på underlaget. Hela installationen och händelseförloppen är estetiskt avvägt, och hela rummet tas i anspråk med gott om plats för besökaren att betrakta verkets olika infallsvinklar. Ljuset från de stora fönstren mot väster i hallen kastar vackra skuggor över sanden, griper in i konstverket på ett egendomligt sensuellt sätt. Det yttre ljuset är också den enda oberäknliga faktorn i den för övrigt minutiösa gestaltningen. På ena kortväggen hänger tre ytterst finkorniga och också maskinteknade bilder, vilka understödjer huvudkonstruktionen som ett slags abstrakta hågkomster eller tillflyktsorter.

Samtidigt som "Zen" är en rolig och fantasieggande skapelse med överraskande och intressanta resultat på golvet, så upplever jag en fördröjd kritisk dimension som ett underspår i verket. Det är möjligt att bara en maskin kan utföra så vältajmade sandfigurer, men teknologin i sig har också blivit något av en härförare för vår tids etik och estetik. Det är inte säkert att konstnären vill ge den det företrädet, men teknologins utanpåverk är så slagkraftigt och symbolmättat att den tenderar att bli ett med idéerna. Den inte så lätt synliga konflikt som uppstår, mellan konstens djupt rotade inre "själ" och den programmerade elektronikens saklighet, ställs just på sin spets i en rumsskulptur där de båda perspektiven, som här, möts i osynliga trådar. Resultatet blir en sorts romantisk hybrid som ställer lika lockande som oroande frågor som följd. Där ligger också, som jag ser det, installationens kärna och viktigaste dimension. Tar man Tällströms verk för blott och bart ett intelligent prov på ingenjörskonst så missar man dess poetiska och intrikata frågeställningar – hur ställer vi oss till teknik och konst, på vilket sätt fördjupar eller underminerar teknologin bilden av den enkla handens rörelser i sanden? För vi vill ju tro att det ytterst handlar om människans möte med rummet, med naturen.

Det finns en lång rad av konstverk i vår samtid, med ursprung i det experimenterande sextiotalet, som med teknologins hjälp försöker utveckla eller med ett välbekant ord problematisera konstens innebörder. Ofta får det senare stå tillbaks för det förra. Men i Tällströms fall, och jag har sett tidigare prov av honom, tycker jag mig se en ganska så uppseendeväckande humanistisk utgång. Blicken faller ändå till sist på den ytterst finkorniga materialet på golvet. Och handen känner igen sig.

Jan K Persson